

Kako do veće odgovornosti privatnog sektora bezbednosti?

Datum

dec. '16.

08.

Odgovornost, kontrola i nadzor nad privatnim sektorom bezbednosti bila je tema stručnog skupa održanog 8. i 9. decembra 2016. godine u Beogradu.

Tokom dvodnevne diskusije u više odvojenih radnih grupa i sesija razmatrani su glavni elementi odgovornosti privatnih bezbednosnih kompanija (PBK), pri čemu je osnovna pretpostavka da odgovornost PBK ne treba da bude sužena samo na njihovu odgovornost prema svojim (raznovrsnim) klijentima već i prema javnosti i građanima. Jer, posledice lošeg rada PBK-a neće trpeti samo njihov klijent već i građani, o čemu svedoče npr. slučajevi prebijanja (čak i na smrt) građana ispred noćnih klubova, ili oružanih pljački u kojima je narušen javni red i mir.

Na primeru kritične infrastrukture se najbolje vidi kako se javni i privatni interes prepliću. U EU je najveći broj kritične infrastrukture u privatnoj svojini, ali je njena zaštita od javnog značaja jer posledice u njenoj zaštiti neće trpeti samo privatni vlasnik već i veliki broj građana.

Naglašeno je da zajednički problemi privatnog sektora bezbednosti u jugoistočnoj Evropi predstavljaju: (nerealno)niska cena rada, loš kvalitet obuke radnika obezbeđenja, neloyalna konkurencija, odsustvo menadžera bezbednosti kod klijenata, te jako slaba i neuvezana kontrola državnih institucija nad PBK. Posebno težak problem predstavlja politička korupcija kojom je omogućeno da PBK na javnim tenderima pobeđuju sa nerealno niskim cenama iz kojih nije moguće isplatiti osnovne dažbine državi, te koja omogućava da PBK sa političkim vezama izbegnu inspekcijski nadzor.

Veću odgovornost privatnog sektora bezbednosti moguće je ostvariti samo poboljšanjem obuke, zajedničkim jačanjem i uvezivanjem različitih mehanizama nadzora i kontrole, posebno inspekcijskog nadzora MUP-a i inspektorata rada, kao i intenzivnijom kontrolom klijenata nad izvršenjem ugovora, zaključak je skupa. Takođe, od posebne je važnosti potpuna transparentnost rada kontrolnih instanci, kako bi se sprečio njihov selektivan, politički motivisan pristup u kontroli.

„Veoma je važno uspostaviti i stalni dijalog između javnog i privatnog sektora bezbednosti, u koji moraju biti uključeni i mediji i organizacije civilnog društva. Bezbednost, a posebno privatna bezbednost i okruženje u kome funkcioniše se stalno menja, te je ovo jedini način da se negativne posledice ovih promena preduprede i ublaže“, ističe izvršni direktor BCBP Predrag Petrović.

Na radionici su učestvovali predstavnici nekih od najvećih PBK u Srbiji, poput „G4S“ i „Securitas“, kao i privatnih bezbednosnih kompanija iz regiona, ali i iz Švedske („SRS Group“). Među prisutnima su bili i predstavnici Srpske asocijacije menadžera korporativne bezbednosti, kao i predstavnici Odeljenja za licenciranje i kontrolu nad privatnim bezbednosnim sektorom iz bugarske Državne Policije. Takođe, diskusiju su obogatila i izlaganja istaknutih akademskih stručnjaka koji su došli kako iz Srbije, tako i iz Nemačke i Ujedinjenog Kraljevstva.

Stručna diskusija sastavni je deo projekta „Private Security Research Collaboration South East Europe (2014-2017)“ koji realizuje Ženevski centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF) sa partnerskim organizacijama iz Jugoistočne Evrope - Beogradskim centrom za bezbednosnu politiku (BCBP), Centrom za studije demokratije (CSD), Institutom za demokratiju i medijaciju (IDM) i Kosovskim centrom za bezbednosne studije (KCSS). Projektom se hoće ustanoviti sličnosti i razlike u privatizaciji bezbednosti u ovim društvima, utvrditi glavne probleme u postizanju odgovornosti PBK-a te na osnovu njih formulisati pravne i praktične preporuke za unapređenje nadzora i kontrole nad njima.